

Çukurova'dan İstanbul'a derman oluyor

**Serpil
YILMAZ**

syilmaz@sozcu.com.tr

Abdi İbrahim İlaç, Covid-19 tedavisinde kullanılan ilacın ilk partisini Sağlık Bakanlığı'na teslim etti.

Hibe programı da, firma bu ilaçlara fatura kesmiyor...

Peki süreç nasıl gelişmiş?

1912 yılından beri ilaç endüstrisinde yer alan Abdi İbrahim'in Yönetim Kurulu Başkanı **Nezih Barut** anlatıyor...

"Bundan 3 ay önce Sağlık Bakanlığı'nın yönlendirmesiyle, Dr. Mustafa Topal'ın firmasına ait patenti aldık, üretime başladık."

★★★

Patenti alınan ilaç sır değil. ABD Başkanı **Donald Trump**'ın Covid-19 tedavisinde kullanıldığını söylediği ve etken maddesi klorokin fosfat olan bir ilaç...

Bakanlığın Abdi İbrahim'in kapısını çalması da tesadüf değil.

1980'li yılların başında Çukurova'da baş gösteren sıtma hastalığının tedavi-

Nezih
Barut

sinde kullanılan aynı ilaç için açılan ihaleyi Topal'ın şirketi kazanıyor.

Üretim tesisi olmadığı için de ilaç Abdi İbrahim fabrikasında üretiliyor...

Sıtma bitiyor ama üretim deneyimi ve patent baki!

★★★

Barut, Sağlık Bakanlığı'na ilkin 650 kutu, sonraki aşamada 70 bin kutu ilacı teslim ettiklerini belirtiyor.

Hindistan ve Çin'de de kullanılan bu ilaçtan **nisan ayında** üretecekler.

Bir Covid-19 hastasının tedavisi için 4-5 kutu gerekli oluyormuş. Bu durumda aynı ilaçtan 30 binin üzerinde hasta yararlanabilecek...

★★★

Sağlık Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Türkiye İlaç ve Tıbbi

Cihaz Kurumu Başkanı **Dr. Hakkı Gürsöz**, ilaç endüstrisini aynı çatı altında buluşturuyor.

Gürsöz, Barut'un başkan olduğu İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (**İEİS**), Türkiye İlaç Sanayi Derneği (**TİSD**) ve Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (**AİFD**) ile birlikte, öncelikli üretimi zorunlu ilaçlar listelerinin hazırlandığı toplantılar yapıyor.

Gümrüklerden hammadde tedarikine kadar üretimin önündeki engeller kaldırılıyor.

★★★

Bir küçük virüs, tanksız-tüfeksiz **"5 yıldızlı" sanayi devrimi** yapıyor!

Yalnız devleti özel sektör birikimini halk için kullanmaya itmiyor, aynı zamanda firmaları da toplumsal fayda etrafında birleşmeye zorluyor.

Topluma faydan yoksa sen de olmayacaksın!

Bu arada şunu da sorabiliriz:

Barut'un 100 milyon dolar yatırımla **2018 yılında hizmete açılan biyoteknoloji ilaç fabrikası, ruhsatlarını alamadığı için neden boş boş yatıyor?**

Günlük test kiti ihtiyacı 40 bin adet olursa...

Henüz Covid-19 ile yeni tanıştığımız günlerdi; 15 Mart 2020...

"Tanı kitini kim üretiyor?" başlıklı yazımda bu soruya yanıt vermeye çalışmıştım.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (**TÜSEB**) Covid-19 mücadelesinde önemli sacayaklarından biriydi...

Bakanlık ticari kuruluşlarından Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş.(USHAS), TÜSEB ve özel sektör kuruluşu Bioeksen'le 2 Ocak 2020 itibarıyla Covid-19 tanı kitleri üretim sürecini başlatmıştı.

★★★

Salgınla mücadelede **TÜSEB ve USHAŞ isimleri daha sık karşımıza çıkacak...**

Tıbbi teknoloji işbirliklerini TÜSEB'den, uluslararası pazar genişletme çalışmalarını da USHAŞ'tan izleyeceğiz...

Adil
Mardinoğlu

★★★

Sağlık Bakanı **Dr. Fahrettin Koca**'nın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu TÜSEB, tıbbi alanda bilimsel çalışmaları desteklemek amacıyla 2015 yılında kurulduğunda, ilaçta **"yerlileştirme-millileştirme"** politikaları mayalanıyordu.

Söz konusu kurumun başkanlığına Elektrik ve Elektronik Mühendisi **Prof. Dr. Adil Mardinoğlu** getirildi.

Yurtdışında uzun yıllar moleküler biyoloji ve ilaç geliştirme alanında çalışan Mardinoğlu'nun ekibinde nanoteknoloji alanında

çalışan **Prof. Dr. Hasan Türkez** de yer aldı.

★★★

Test kiti, solunum cihazı, aşı, ilaç, eldiven, maske gibi temel sağlık sarf malzemelerinin tartışıldığı ortama, ilaç endüstrisine bakışın **"dolarizasyondan"** ibaret olduğu günlerden geliyoruz...

Cari açığı düşürmek için biyoteknolojik ilaç üreticisi çokuluslu firmalar yerli üretime zorlandı. Kimisi üretime katılıp **sermaye ve teknoloji transferi gerçekleştirdi**, ilacı piyasadan çekilen kimi firmalar da

yargı yoluna gitti.

★★★

Yılda **4.5 milyar** dolara ulaşan ithalata karşılık, ihracatı **1 milyar** dolar olan ilaç endüstrisinde, yerleşme yatırımları kıpırdadı...

TÜBİTAK'ın da desteğiyle bir özel hastane ve yerli bir

ilaç firması Covid-19 aşısı üretme çalışmalarına katıldı.

TÜSEB, virüs salgınının **nisan ve mayıs aylarında geleceği seviyeleri göz önüne alınarak, 5 yeni laboratuvar** kuruyor.

Tanı kiti üretim kapasitesini **günlük 35 bin-40 bin adete çıkarmayı** hedefliyor.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın da desteğiyle yerli iş birliğini genişletiyor.

Bu laboratuvarlarda tetkikleri yapacak elamanların yetişmesi için eğitim programları başlatıyor.